

Володимир Дмитрів

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Богдан Тимошук

студент гр. ФФАМ-21,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ФІСКАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Ключове місце у системі фінансальних відносин займає Державний бюджет України. Він торкається усіх сфер суспільного життя людей та безпосередньо стосується інтересів всіх і кожного, є головною ланкою фінансової системи держави. У широкому значенні бюджет являє собою узгоджений за потребами та раціональний план, із доходів та видатків держави. Державний бюджет забезпечує не тільки акумулювання коштів, необхідних для фінансування держави, а і використовується для часткового перерозподілу доходів з метою під-тримання сприятливого соціально-економічного становища в Україні. Разом з тим активно впливає на економічні, соціальні, національні, регіональні процеси в суспільстві і впровадження вищими органами влади відповідної національної стратегії розвитку, спрямованої на зміцнення бюджетної безпеки [1].

Бюджет є одним із найсуттєвіших запобіжників державного регулювання економіки, впливу на господарську кон'юнктуру, вжиття антикризових заходів котрий являє собою річний план державних видатків і джерел їх фінансового покриття.

Видатки бюджету показують напрямки і цілі бюджетних асигнувань, котрі визначаються характером досить різноманітних функцій держави, які узагальнено об'єднують, за класифікаційної ознакою, у три великі групи: політичні, економічні та соціальні функції. Фінансовим підґрунтям функціонування держави виступають державні доходи, їх, як правило, поділяють за джерелами надходження коштів у бюджет. Державний бюджет як самостійна економічна категорія має змогу визначати не тільки способи організації та форми державних фінансів, а й напрям цільового використання грошових коштів у відповідності з інтересами як населення, так і країни загалом. Держава, завдяки бюджету зосереджує фінансові ресурси на найважливіших ділянках соціального та економічного розвитку країни [2].

Забезпеченість держави ресурсами для виконання покладених на неї завдань залежить від рівня величина та динаміка доходів державного бюджету. Для визначення цього рівня, розглянемо динаміку співвідношення дохідної і видаткової частини Державного бюджету України за 2014-2020 рр.

Також відбулось зростання доходів від вироблених в Україні і імпортованих підакцизних товарів. Як відомо, останні роки зросли акцизи на цигарки та алкоголь, що дозволило забезпечити збільшення надходження до бюджету. Від

продажу підакцизних товарів, вироблених в Україні (алкоголь, цигарки, нафтопродукти) у 2020 році зібрано більше ніж в попередньому.

Надходження від імпортованих підакцизних товарів також мають динаміку щодо збільшення з 2018 до 2020 року. Проте таке зростання сягнуло нижчого рівня ніж було заплановано в бюджеті на 2018 рік.

Такі види надходжень як податок на доходи фізичних осіб та податок на прибуток підприємств за 2018-2020 рр. зростає. Але варто зауважити, що у 2019-2020 рр. суми надходжень податку на прибуток підприємства зменшуються у порівнянні з сумами надходжень від фізичних осіб. Спостерігається зменшення виробництва за останні три роки, що вплинуло на надходження до бюджету.

Список використаних джерел:

1. Покатаєва О. В., Кучерова Г. Ю. Фактори свідомої сплати податків: досвід країн ЄС. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2015. Вип. 1(1). С. 47-52.
2. Рудик Н. В. Фіскальна діджиталізація – інструмент партнерства держави та малого і середнього бізнесу. *Бізнес Інформ*. 2019. № 11. С. 316-322.